

Kurz bezpečnostní politiky a řízení obrany

Česká republika a Armáda ČR se začlenila do NATO a postupně se začleňuje do dalších evropských institucí - Evropské unie, Západoevropské unie a dalších.

Součástí tohoto úsilí je i příprava lidí. Současná a příští generace důstojníků a vysoce postavených pracovníků v oblasti tvorby politiky, plánování a programování musí mít prvotřídní profesionální přípravu na své zařazení - do mezinárodních institucí, MO, GŠ, ústředních orgánů státní správy apod. To jim umožní efektivněji rozhodovat v podmínkách nové a měnící se bezpečnostní situace při současně omezených obranných zdrojích České republiky. Bez takovéto přípravy bude naše začleňování a fungování v uvedených institucích problematické.

Vzdělávání těchto vrcholových pracovníků bylo dříve a částečně je i v současné době řešeno vysláním lidí do zahraničí do kurzů národní bezpečnosti a kurzů řízení obranných zdrojů.

Toto řešení má zejména následující nedostatky:

1. Do zahraničí je možno vyslat pouze omezený počet lidí, kteří nemají možnost komunikovat zde s českými kolegy z jiných rezortů, se kterými budou spolupracovat při řešení otázek bezpečnosti České republiky a při řízení její obrany.
2. Vzdělávání není vztaženo na podmínky České republiky a Armády České republiky.

Vznikla zde objektivní potřeba lokalizovat uvedené kurzy do rezortu ministerstva obrany, vybudovat vlastní, národní kapacity pro profesionální přípravu důstojníků a civilních úředníků pro místa na vysokých úrovních. Spojeným úsilím Fakulty velitelské a štábní Vojenské akademie v Brně, Ministerstva obrany ČR a zahraničních institucí tak vznikl **kurz bezpečnostní politiky a řízení obrany** (*Advanced Security Policy and Defence Management Course*).

Kurz bezpečnostní politiky a řízení obrany vznikl v rámci projektu programu TEMPUS-PHARE Evropské unie, v rámci společného evropského strukturálního projektu S-JEP-09087-95, s názvem „Transformace systému vzdělávání štábních důstojníků“, který byl zpracován a předložen učiteli Fakulty velitelské a štábní Vojenské akademie v Brně plk. doc. Ing. Arnoštem Vraným, CSc., a plk. doc. Ing. Bohuslavem Víškem, CSc., v Evropské unii v lednu 1995. Projekt proběhl v období od 1. září 1995 do 31. srpna 1998.

Kontraktorem a koordinátorem projektu byla Fakulta velitelská a štábní Vojenské akademie v Brně, zahraničními partnery Fakulty velitelské a štábní v projektu byl Netherlands Defence College, Rijswijk, Středisko obranných studií Královské university v Aberdeenu a Středisko evropských bezpečnostní studií Královské university v Groningenu (sev. Nizozemsko).

Od svého vzniku již proběhly čtyři běhy kurzu bezpečnostní politiky a řízení obrany a bylo v těchto kurzech připraveno mnoho vrcholových pracovníků decizní sféry (viz tab.).

Rezort	Kurzy bezpečnostní politiky a řízení obrany				Celkem
	1.	2.	3.	4.	
	počet účastníků				
Ministerstvo obrany	11	10	6	6	33
Generální štáb	7	5	7	8	27
Vojenská akademie	2	2		2	6
Úřad vlády		1	1		2
Parlament, senát	1	2	2	1	6
Ministerstvo vnitra	1	1	1		3
Ministerstvo zemědělství			1	2	3
Ministerstvo zahraničních věcí		1	1		2
Ministerstvo financí			1	1	2
Ministerstvo průmyslu a obchodu		1	1		2
Regionální úřad civilní obrany			1		1
Správa státních hmotných rezerv				1	1
Školy (VVŠ PV Vyškov)		1	1	1	3
Telecom			1	1	2
TATRA Praha				1	1
Celkem	22	24	24	24	94

Úroveň vrcholových kurzů tohoto typu je vždy dána úrovní lektorů, kteří v nich působí. Výuka v kurzech byla zabezpečována jednak skupinou stálých lektorů, kteří zároveň vytvářeli vlastní management kurzu a odpovídali za vedení jednotlivých bloků, jednak externími lektory ze zahraničí a z České republiky, kteří jsou zvaní k jednotlivým tématům. Do skupiny stálých lektorů patřili plk. doc. Ing. Víšek, CSc., proděkan fakulty, doc. PhDr. Krč, CSc., vedoucí katedry sociálních věd, plk. gšt. Ing. Janderka,

CSc., vedoucí katedry řízení obrany státu, Mgr. Tesař, učitel katedry sociálních věd, všichni z fakulty velitelské a štábní; ze zahraničních partnerů pak prof. Greenwood, ředitel CDS Aberdeen, a Dr. Postma, pracovník CESS Groningen. Tito pracovníci se podíleli na zpracování celého projektu programu Tempus-Phare, zpracování curricula kurzu a studijních materiálů.

Mezi externími lektory ze zahraničí je nutné jmenovat pana Donnellyho, politického poradce generálního tajemníka NATO pro střední a východní Evropu, pana Camerona, vedoucího zahraničně politického poradce direktorátu I A Evropské unie, plukovníka Pottse, vojenského atašé USA v České republice.

Z celé řady externích lektorů z České republiky, civilních i vojenských odborníků je nutné uvést RNDr. Nečase, předsedu výboru pro obranu a bezpečnost Parlamentu České republiky, Ing. Novotného, prvního náměstka ministra obrany, gen. Voznicu, vrchního ředitele sekce obranného plánování, gen. Škopka z GŠ AČR, Ing. Štraucha, ředitele Správy státních hmotných rezerv, gen. Ing. Lesného, ředitele odboru obrany a bezpečnosti Úřadu vlády ČR, zástupce náčelníka generálního štábu generály Kotila a Martinka a řadu dalších pracovníků ministerstva obrany a Generálního štábu Armády České republiky.

Mezi výsledky práce účastníků čtyř dosavadních běhů kurzů patří celkem 34 závěrečných prací, řešících aktuální otázky z oblasti obranného plánování, řízení a alokace zdrojů obrany v podmínkách omezeného rozpočtu České republiky a v oblastech bezpečnostně politických aspektů zahraniční politiky ČR a její vojenské strategie. V posledním běhu bylo zpracováno 25 závěrečných prací. Závěrečné práce, které byly velmi aktuální a vyžadovaly nemalé úsilí při zpracování, byly obhajovány na ukončení kurzu. Vzhledem k tomu, že některé práce přinášejí nové pohledy na problematiku zabezpečení obrany státu, rozhodli organizátoři kurzu nabídnout tyto práce k publikování ve zkráceném rozsahu redakci Vojenských rozhledů, která vám některé z nich v této nové rubrice předkládá.

Vedoucí kurzu bezpečnostní politiky a řízení obrany:

doc. PhDr. Miroslav Krč, CSc.,

doc. Ing. Bohuslav Víšek, CSc.